O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
____
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
T. Sharipov
"30" 08 2024 yil

DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISH

FANI BO`YICHA

SILLABUSI

Magistratura bo`limi uchun

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta’lim sohas: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Magistratura mutaxassisligi: 70410501- Moliya

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Magistratura bo`limi uchun
70410501- Moliya mutaxassisligi

Fan nomi:	**Davlat moliyasini boshqarish**
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	**DMB2205**
Yil:	1
Semestr:	2
Ta`lim shakli:	Kunduzgi
Mashg`ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma`ruza	30
Amaliy mashg`ulotlar	30
Laboratoriya mashg`ulotlar	-
Seminar	
Mustaqil ta`lim	90
Kredit miqdori	5
Baholash shakli:	Test
Fan tili:	O`zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	"Davlat moliyasini boshqarish" fanini o'qitishning maqsadi - davlat moliyasining to'g'ri va okilona tashkil etilishi, nafakat, mamlakat makroiqtisodiy barkarorligini ta'minlashga xizmat kilishini, balki xujalik sub'ektlarining iqtisodiy faoliyatiga har tomonlama ta'sir etish orkali mamlakatning iqtisodiy yuksalishiga olib kelishini va bu xolat, uz navbatida mamlakat moliya tizimi barkarorligida muxim urin tutishini urgatish hamda ularni amaliyotda tatbik etish kunikmasini hosil kilishdan iborat.

Fanni o`zlashtirish uchun zarur boshlang`ich bilimlar	
1	Moliya FINASC06
2	Davlat byudjeti STABUD04
3	Moliyaviy nazorat FINCON08
4	Moliyaviy risklar nazariyasi FINRIS06

	Ta`lim natijalari (TN)
	Bilimlar jixatidan:
TN1	davlat moliyasini boshqarishning ilmiy va huquqiy asoslari: funksiyalari va tashkil etishning xususiyatlaridan foydalanish;
TN2	iqtisodiyotni davlat tomonidan moliyaviy tartibga solish masalalarini aniqlash va tahlil qilish;
TN3	davlat-xususiy sherikchilik asoslaridan samarali foydalanish;
TN4	davlat ulushi mavjud bulgan korxonalar moliyaviy resurslarini boshqarish: shakllanishi va foydalanish;
TN5	O'zbekiston byudjet tuzilmasi va byudjet jarayonini tashkil etishdagi dolzarb vazifalarning nazariy va amaliy jihatlarini shakllantirish.
	Ko`nikma jixatidan:
TN6	Respublika va mahalliy byudjet daromadlari barkarorligini ta'minlash masalalari;
TN7	Respublika va mahalliy byudjet harajatlari taksimlash va ulardan samarali foydalanish masalalari;
TN8	davlat krediti va qarzini boshqarish masalalari;
TN9	byudjetdan tashkari davlat maqsadli jamg'armalarning ijtimoiy iqtisodiy rivojlanishdagi urni;
TN10	pensiya jamg'armasi va undan samarali foydalanish yullari;
TN11	iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning yechimini topishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil etish malakasiga ega bo'ladi;
TN12	bandlikni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasini daromad va harajatlari taxlil qiladi.

	Fan mazmuni	**Soat**
	Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza(M)	
M1	Davlat moliyasini boshqarishning ilmiy va huquqiy asoslari: funksiyalari va tashkil etishning xususiyatlari	2
M2	Davlat moliyasi to'g'risidagi nazariyalar	2
M3	Davlat moliyasini boshqarish	2
M4	Iqtisodiyotni davlat tomonidan moliyaviy tartibga solish masalalari	2
M5	Davlat-xususiy sherikchilik asoslari	2
M6	Davlat ulushi mavjud bo'lgan korxonalar moliyaviy resurslarini boshqarish: shakllanishi va foydalanilishi	2
M7	O'zbekiston byudjet tuzilmasi va byudjet jarayonini tashkil etishdagi dolzarb vazifalar	
M7.1	Davlat byudjetining mohiyati va uning asosiy xususiyatlari	2
M7.2	Davlat byudjeti vazifalari va ularning jamiyatni ijtimoiy-	2

	iqtisodiy rivojlantirishdagi o'rni	
M7.3	Byudjet jarayoni va uni tashkil etishdagi bosqichlar	2
M8	Davlat krediti va qarzini boshqarish masalalari	
M8.1	Davlat krediti va uning makroiqsodiy barqarorligini ta'minlashning asosiy yechimi sifatida	2
M8.2	Davlat qarzlarini boshqarish vazifalari va uslublari	2
M9	Pensiya jamg'armasi va undan samarali foydalanish yo'llari	
M9.1	Pensiya jamg'armasining moliya tizimidagi o'rni	2
M9.2	Pensiya jamg'armasining daromad manbalari	2
M10	Bandlikni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasini daromad va harajatlari	
M10.1	Innovatsion iqtisodiyot sharoitida ishsizlikni qo'llab-quvvatlashning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.	2
M10.2	Bandlik jamg'armasini moliyalashtirish manbalari va uning harajatlar tarkibi	2
	Jami	30
	Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Davlat moliyasini boshqarishning ilmiy va huquqiy asoslari: funksiyalari va tashkil etishning xususiyatlari	2
A2	Davlat moliyasi to'g'risidagi nazariyalar	2
A3	Davlat moliyasini boshqarish	2
A4	Iqtisodiyotni davlat tomonidan moliyaviy tartibga solish masalalari	2
A5	Davlat-xususiy sherikchilik asoslari	2
A6	Davlat ulushi mavjud bo'lgan korxonalar moliyaviy resurslarini boshqarish: shakllanishi va foydalanilishi	2
A7	O'zbekiston byudjet tuzilmasi va byudjet jarayonini tashkil etishdagi dolzarb vazifalar	2
A7.1	Davlat byudjetining mohiyati va uning asosiy xususiyatlari	2
A7.2	Davlat byudjeti vazifalari va ularning jamiyatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishdagi o'rni	2
A7.3	Byudjet jarayoni va uni tashkil etishdagi bosqichlar	2
A8	Davlat krediti va qarzini boshqarish masalalari	2
A8.1	Davlat krediti va uning makroiqsodiy barqarorligini ta'minlashning asosiy yechimi sifatida	2
A8.2	Davlat qarzlarini boshqarish vazifalari va uslublari	2
A9	Pensiya jamg'armasi va undan samarali foydalanish yo'llari	2
A9.1	Pensiya jamg'armasining moliya tizimidagi o'rni	2
A9.2	Pensiya jamg'armasining daromad manbalari	2
A10	Bandlikni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasini daromad va harajatlari	2
A10.1	Innovatsion iqtisodiyot sharoitida ishsizlikni qo'llab-quvvatlashning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.	2

A10.2	Bandlik jamg'armasini moliyalashtirish manbalari va uning harajatlar таркиби	2
	Jami	30

№	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratilgan soat
MT1	Davlat moliyasini boshqarishning moxiyati, maqsadi va vazifalari	2
MT2	Davlat korxonalarining moliyaviy munosabatlari	2
MT3	Davlat korxonalari moliyaviy resurslari manbalari	2
MT4	Davlat byudjetining funksiyalari va ularning jamiyatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda tutgan urni	4
MT5	Bydjet jarayoni bosqichlari va ulardagi vazifalar	4
MT6	Respublika byudjetining iqtisodiy ahamiyati va uning davlat byudjetidagi urni	4
MT7	Mahalliy bydjetlarning daromadlari manbalari	2
MT8	Iqtisodiyotning erkinlashuvi sharoitida byudjet intizomini mustaxkamlash yullari	4
MT9	Davlat moliya siyosatining xozirgi zamon xususiyatlari va ustivor vazifalari	4
MT10	Bandlik jamg`armasini tashkil etishning xozirgi kundagi dolzarbligi.	4
MT11	Mahalliy byudjetlar mablag`laridan okilona foydalanishning xozirgi zamon muammolari va yechimlari	4
MT12	O'zbekiston Respublikasining tiklanish va taraqqiyot jamg`armasi investitsion loyixalari	4
MT13	Mahalliy, mintaqaviy va ijtimoiy muammolarni xal qilishda davlat moliyasining ahamiyati.	4
MT14	Mahalliy ekologik muammoli ob'ektlar va ularni moliyalashtirish manbalari.	4
MT15	Xududiy ekologik mintaqalar va ularning moliyaviy ta'minoti.	4
MT16	Davlat ekologik muammolarini bartaraf etishda davlat moliyasining rolini oshirish yullari.	4
MT17	Moliyaviy bozordan olayotgan mablag`lari.	2
MT18	Mahalliy byudjetning joriy transfert harajatlari.	2
MT19	Mahalliy byudjetlar harajatlarining samaradorligini oshirish masalalari.	4
MT20	Davlat krediti asosiy tushunchalari va uning funksiyalari.	2
MT21	Davlat qarzlarini boshqarish vazifalari va uslublari.	2
MT22	Xalqaro moliyaviy tashkilotlarning O'zbekiston Respublikasi bilan hamkorligining natijalari.	4
MT23	Bandlik jamg'armasining moliya bozoridan olinadigan	4

	daromadlar.	
MT24	Bandlik jamg'armasining harajatlar tarkibi.	4
MT25	Ishsizlik bo'yicha berilayotgan nafaqalarni moliyalashtirish.	4
MT26	Yuridik shaxslarning kapital harajatlarini qoplashga byudjet transfertlari.	4
MT27	Davlat krediti asosiy tushunchalari va uning funksiyalari	2
	JAMI:	**90**

	Asosiy adabiyotlar
1	Shernayev A. A., Jiyanova N. E. Davlat moliyasini boshqarish: Darslik./ - T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2019. - 380 s
2	Жиянова Н. Э."Управление Государственныи финансаи". Учебно-Аетодический коАплекс./ - Т.: ТФИ, 2019. - 389 с
3	Жиянова Н. Э. Управление государственныи финансаи. Учебное пособие. / - Т.: "ИҚТИСОД-АОЛИЯ", 2019. - 384 с
4	Жиянова Н. Э. Управление государственныи финансаыи: Учебник./ - Т.: "ИҚТИСОД-АОЛИЯ", 2019. - 444 с
5	Жиянова Н. Э., Ташматова Р. Г. Бюджетно-налоговая политика. Учебное пособие./ - Т.: "ИҚТИСОД-АОЛИЯ", 2019. - 216 с
6	Nuritdinova V., Sharapova M. Moliyaviy nazorat: Darslik./ - T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2019 - 492 b.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1	O'zbekiston Resrublikasi Konstitutsiuasi. O'zbekiston Resrublikasi qonun hujjatlari turlami, 2014-u.,16-son 176-modda
2	O'zbekiston Respublikasining — Byudjet kodeksi, URQ-360-son.// O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari tuplami, 2013-y., 52-1-son
3	O'zbekiston Respublikasining 2019 yil 30 dekabrdagi №URQ-599 "O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksiga o`zgartish va qo`shimchalar kiritish to'g'risida"gi" Qonuni;
4	O'zbekiston Resrublikasi Rrezidentining 2017-uil 7-fevraldagi "O'zbekiston Resrublikasini yanada rivojlantirish buyicha Xarakatlar strategiyasi to'g'risida"gi RF-4947-son Farmoni, // O'zbekiston Resrublikasi qonun hujjatlari turlami, 2017-u., 6-son, 70-modda.
5	www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasining hukumat portali.
6	www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
7	www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya Vazirligi rasmiy sayti.
8	www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki.

Magistrning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a)5 baxo olish uchun magistrning bilim darajasi kuyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tuliq yorita olsa;

>fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yul quymasa;

>fan buyicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy axamiyati haqida aniq tasavvurga ega bulsa;

>fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;

>berilgan savollarga aniq va lunda javob bera olsa;

>konspektga puxta tayyorlangan bulsa;

>mustaqil topshiriqlarni tuliq va aniq bajargan bulsa;

>fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tuliq uzlashtirgan bulsa.

b)4 baxo olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fanning moxiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yul quymasa;

>fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bulsa;

>fan buyicha berilgan vazifa va topshiriklarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;

>fan buyicha berilgan savollarga gugri javob bera olsa;

>fan buyicha konspektini puxta shakllantirgan bulsa;

>fan buyicha mustaqil topshiriqlarni tuliq bajargan bulsa;

> fanga tegishli konunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni uzlashtirgan bulsa.

v)3 baxo olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

>fan haqida umumiy tushunchaga ega bulsa;

>fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yul quyilsa;

>bayon qilish ravon bulmasa;

>fan buyicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

>fan buyicha matn puxta shakllantirilmagan bulsa.

g)quyidagi hollarda magistrning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baxolanishi mumkin:

>U fan buyicha mashgulotlarga tayorgarlik kurilmagan bulsa;

>fan buyicha mashgulotlarga doir xech qanday tasavvurga ega bulmasa;

>U fan buyicha matnlarni boshqalardan kuchirib olganligi sezilib tursa;

>fan buyicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yul quyilgan bulsa;

>fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

>fanni bilmasa.

Agar magistr hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

FAN O‘QITUVCHISI TO‘G‘RISIDA MA’LUMOT

Muallif:	Ernazarov Nuriddin Elamonovich iqtisodiyot fanlari bo`yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail:	n.ernazarov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, “Moliya” kafedrasi
Taqrizchilar:	**I.Salamov** – SamVMI “Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi” kafedrasi dotsenti, i.f.n. **O.X.Oqbo‘tayev** Samarqand viloyat Iqtisodiyot va moliya bosh boshqarmasi boshlig‘i o‘rinbosari

Mazkur Sillabus institut o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 08 dagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№5-09-29/1)

Mazkur Sillabus “Moliya” kafedrasining 2024 yil 26 08 dagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan maqullangan.

O‘quv-uslubiy boshqarmasi boshlig‘i I.E.Shodmonov

Magistratura bo`limi boshlig‘i SH.Sultonov

Kafedra mudiri J.R.Zaynalov

Tuzuvchi N.E.Ernazarov